

**ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

48090 Мандалговь, Сайнцагаан сум
Утас: 70592439, 70592208, 70593208
Е-мэйл: dundgovi@audit.gov.mn

ХУЛД СУМЫН "МОНГОЛ
АРДЫН НАМ"-ЫН ХОРООНД

2020.07.30 № 135
танай _____ -ны № _____ -т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд орон нутгийн хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох Хулд сумын Монгол ардын намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох Иргэний хөдөлгөөний нам нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого "Алсын хараа-2050"-д нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын дүнгийн хамт Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох нам, эвслийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 : 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2020-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого "Алсын хараа-2050" болон холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

"Хулд сумын Монгол ардын нам"-ын сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, түүнд орсон зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, "Алсын хараа-2050", Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

"Хулд сумын Монгол ардын нам"-ын мөрийн хөтөлбөр /.../ хуудас/-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хулд сумын сонгуулийн хороонд

Хавсралт . . . хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

П.ТӨВСАНАА

0012020438

ХУЛД СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД

МОНГОЛ АРДЫН НАМААС ДЭВШҮҮЛЭХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

УРИА: - ХАМТРАН ЗҮТГЭЖ, ХҮЧЭЭ НЭГТГЭН, БОДЛОГОО ХЭРЭГЖҮҮЛЬЕ.

Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, “Дундговь аймгийн нийгэм, эдийн засгийг хөгжүүлэх 2018 - 2028 дунд хугацааны хөгжлийн хөтөлбөр”, “Монгол Ардын Намын 2020 - 2024 оны мөрийн хөтөлбөр” Сумын хөгжлийн хөтөлбөр зэрэг бодлогын баримт бичгүүдэд суурилсан мөрийн хөтөлбөрийг 5 үндсэн бүлэг, 27 зорилт, 70 төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллана.

ДООРХ БОДЛОГУУДЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭН АЖИЛЛАНА

1. Иргэний хөгжлийн бодлого
2. Сайн засаглалын бодлого
3. Хөдөө аж ахуйн бодлого
4. Эдийн засгийн бодлого
5. Бүтээн байгуулалт, хөрөнгө оруулалтын бодлого

НЭГ. ИРГЭНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

- ✓ Эрүүл иргэн
- ✓ Боловсролтой иргэн
- ✓ Үндэсний өв, соёл урлагыг дэмжигч иргэн
- ✓ Эрүүл, идэвхитэй амьдралтай иргэн
- ✓ Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх оролцоог нэмэгдүүлэх
- ✓ Ажилтай, орлоготой иргэн
- ✓ Залуучуудын хөгжлийг дэмжинэ
- ✓ Ахмадын хөгжлийг дэмжинэ.
- ✓ Нийгмийн хамгаалалын бодлогыг оновчтой хэрэгжүүлнэ.
- ✓ Хүүхэд, гэр бүл эмэгтэйчүүдийн хөгжил

ХОЁР. САЙН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

- ✓ Төрийн албаны чадамжыг сайжруулна
- ✓ Хүнд сурталгүй –цахим Хулд
- ✓ Шилэн тендерийг зохион байгуулна.
- ✓ Аялал жуулчлалын хүрээг өргөтгөнө
- ✓ Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

ГУРАВ. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БОДЛОГО

- ✓ Малчдын амьжиргааг сайжруулна.
- ✓ Малаас гарах бүтээгдэхүүний үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.
- ✓ Мал эмнэлэг үржлийн үйлчилгээний нэгжийн тоог нэмэгдүүлж чанар хүртээмжийг сайжруулна.
- ✓ Бэлчээрийн менежментийг сайжруулна.
- ✓ Хүнсний болон газар тариаланг дэмжинэ

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

- ✓ Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжинэ
- ✓ Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл
- ✓ Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

ТАВ. БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БОДЛОГО

- ✓ Эдийн засгийн үр өгөөжөө өгөх хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.
- ✓ Худалдаа үйлчилгээний газруудыг стандартад нийцүүлэн нэмэгдүүлнэ
- ✓ Нэгдсэн төвлөрсөн халаалтын системтэй болгоно
- ✓ Төсвийн байгууллагуудын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ

1.1 Эрүүл иргэн.

1.1.1 “Хавдрын эсрэг хамтдаа” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.1.2 “Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлж, хүүхдийн хоолойн архаг /ангина/ өвчнийг эрт илрүүлж эмчлэн, ирээдүйд учрах эрүүл мэндийн эрсдэлээс бага насанд нь сэргийлэх “Эрүүл байхын үндэс”, хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.1.3 Хулд сумын 10 ортой эмнэлгийн барилгыг ашиглалтад оруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.

1.1.4 Иргэдийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоонд бүрэн хамруулах ажлыг зохион байгуулж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

1.1.5 Эмч эмнэлгийн ажилчдын нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

1.2. Боловсролтой иргэн

1.2.1 Багш нарын хөгжлийг дэмжиж, мэргэжил дээшлүүлэх гадаад, дотоод сургалт, үйл ажиллагаанд хамруулж “Чадварлаг багш” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.2.2 Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага ба ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээлийн болон дотуур байрыг засварлана.

1.2.3 Байгалийн ухаан болон бусад хичээлийн төрөлжсөн олимпиадыг улс болон бүсийн хэмжээнд зохион байгуулахад багш хүүхдийг хамруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

1.2.4 Жил бүр сургууль, цэцэрлэгийн шилдэг багш, ажилчдыг шалгаруулж боловсролын салбарын ажилчдын нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

1.3 Үндэсний өв, соёл урлагийг дэмжигч иргэн

1.3.1 МСҮТ болон ТХДЖТ ын шаталсан сургалтуудаар урлагийн мэргэжил сонирхогчдын тоог нэмэгдүүлэх

1.3.2 “Монгол уран бүтээл”, “Сонгодог урлаг-III” үндэсний хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.

1.3.3 Жил бүр соёл, урлагийн шилдэг ажилчдыг шалгаруулж гадаад, дотоодод туршлага судлуулах ба нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

1.3.4 Аймгийн соёл, урлагын өдөрлөгийг зохион байгуулахад оролцоно.

1.3.5 Хүүхэд залуудын дунд гоо зүй соёл урлаг гоо зүй түүх ёс заншлын дугуйлан сургалт хичээллүүлэх

1.4 Эрүүл, идэвхитэй амьдралтай иргэн

1.4.1 Иргэд идэвхтэй хөдөлгөөн хийх, явган алхах, дугуй унах зэрэг ажлуудыг хэвшил болгоно

1.4.2 Багш нарын дунд зохион байгуулах урлаг, спортын их наадамд оролцоно

1.4.3 Сумын аварга шалгаруулах уралдаан тэмцээнүүдийг зохион байгуулна.

1.4.4 Хүүхэд залуучуудын чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх тоглоомын талбайг засварлан тохижуулна.

1.5 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх, оролцоог нэмэгдүүлэх

1.5.1 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэдийн эрх, оролцоог хангаж, нөхөн сэргээх эмчилгээ, сувилгаа хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлнэ.

1.5.2 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэдэд хэрэгцээт үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлж нийтийн эзэмшлийн барилга талбайд зориулалтын зам, шатыг суурилуулна.

1.5.3 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэнд ажлын байр бий болгосон ажил олгогчид санхүүгийн урамшуулал олгож, тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэнийг ажиллуулаагүй орон тоо тутамд төлөх, төлбөрийн хэмжээ, төрийн байгууллагын удирдах ажилтны хариуцлагыг нэмэгдүүлнэ.

1.6 Ажилтай, орлоготой иргэн

1.6.1 Сум хөгжлийн сангаас жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

1.6.2 Өрх бүрийг үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхлэх хөдөлгөөн өрнүүлэн дэмжих

1.6.3 Их дээд болон мэргэжлийн сургууль төгсөж залуучуудыг орон нутагтаа ажиллах боломж нөхцлөөр хангана.

1.6.4 Зорилтод бүлгийн иргэдийг хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажлын байраар хангана.

1.7 Залуучуудын хөгжлийг дэмжинэ

1.7.1 Гэр бүл, хүүхэд, оюутан залуучууд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх орчин бий болгоно.

1.7.2 Оюутан, Залуучууд, өсвөр үеийнхнийг гадны сөрөг нөлөө, бусдын дарамт, гэмт хэрэгт өртөх, мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөлөх бодис хэрэглэхээс сэргийлэх, цахим орчин дахь аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.7.3 Залуучууд, малчид, эмэгтэйчүүд, аавуудын чуулга уулзалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулна.

1.8 Ахмадын хөгжлийг дэмжинэ

1.8.1 Ахмад настны мэдээлэл авах, хөгжих боломжийг бүрдүүлэн ахмадын байрыг тохижуулна.

1.8.2 Хөдөлмөрийн чадвартай ахмадуудын орлогоо нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ.

1.8.3 Ахмадуудын урлаг, спортын наадмыг зохион байгуулна.

1.8.4 “Ахмад настны хөгжил хамгааллын үндэс”-ний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.9 Нийгмийн хамгаалалын бодлогыг оновчтой хэрэгжүүлнэ

1.9.1 Орлого багатай өрхийн нийгмийн хамгаалал, амьжиргааг дээшлүүлэх, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг чанаржуулна.

1.9.2 Амьжиргааны баталгаажих түвшнээс доогуур орлоготой иргэдэд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авахад дөхөм болгоно.

1.9.3 3 Зорилтод бүлгийн өрхийн хөгжил, хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг сайжруулна.

1.10. Хүүхэд, гэр бүл эмэгтэйчүүдийн хөгжил

1.10.1 Хүүхдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлж хүүхэд олноор зорчих хэсгийг гарц, хурд сааруулагч, таних тэмдэг, камертай болгоно.

1.10.2 Хүүхдийн тоглоомын талбай, орчны стандартыг мөрдүүлж хүүхдэд аюулгүй орчин бүрдүүлнэ.

1.10.3 Эмэгтэйчүүдийн товлот дархлаажуулалтыг нэвтрүүлж умайн хүзүүний хрот хавдраас сэргийлэх, хөхний эрүүл мэндийг хамгаалах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

2.1 Мэргэшсэн чадварлаг төрийн алба

2.1.1 Төрийн жинхэнэ албан хаагч сонгуулийн үр дүнгээс үл хамааран чадахуйн болон шатлан дэвших зарчмын дагуу төрийн албанд тогтвортой ажиллах нөхцөлийг бодитоор хэрэгжүүлнэ.

2.1.2 Төрийн тусгай болон жинхэнэ албан хаагчдийн ажлын гүйцэтгэл, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгон шалгаруулж нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

2.1.3 Авилгаас урьдчилан сэргийлэх, төрийн албан хаагчдыг тасралтгүй сургаж хөгжүүлэх, цахим сургалтын хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ.

2.2 Хүнд сурталгүй - Төрийн алба

2.2.1 Төрийн байгууллагад байгаа мэдээллийг иргэн, аж ахуйн нэгжээс шаарддаг байдлыг бүрэн халж, иргэд нэг удаа бүртгүүлээд төрийн цахим үйлчилгээг шуурхай авдаг “Нэг иргэн - нэг бүртгэл” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

2.2.2 Иргэд, олон нийттэй харилцах мэдээллийн төвийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж төр иргэний эргэх холбоог сайжруулна.

2.2.3 Төрийн цахим үйлчилгээний системийг нэвтрүүлнэ.

2.3 Шилэн тендерийг зохион байгуулна.

2.3.1 Төсвийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа /Тендер/-г нээлттэй ил тод шилэн болгоно.

2.3.2 Сумын бүх төрийн байгууллагуудын “шилэн данс”-ыг хөтлүүлж, мэдээллэнэ.

2.4 Хариуцлагатай уул уурхайг бий болгоно.

2.4.1 Уул уурхайн төслүүдийн нутгийн хөгжилд оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлнэ.

2.4.2 Уул уурхайн бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтийг байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүйгээр зохион байгуулахад шаардлагатай арга хэмжээг авч, нийгмийн хариуцлагын гэрээ байгуулан хамтран ажиллана.

2.4.3 Хариуцлагатай уул уурхай хөгжүүлэх бодлогыг баримтлах, ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалт, дэд бүтэц, бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийг жилд хийлгэх.

2.4.4 Бичил уул уурхайтай холбоотой асуудлыг цэгцэлнэ.

2.5 Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

2.5.1 Сумын ундны усны эх үүсвэрт шүүлтүүр тавина.

2.5.2 Сумын хог хаягдлын менежментийг сайжруулна.

2.5.3 Мод зүлэг тарих ажлыг аян болгон өрнүүлнэ.

3.1 Мал эмнэлгийн үйлчилгээг чанаржуулна.

3.1.1 Халдварт өвчинтэй тэмцэх, мал сүргийг бүрэн вакцинжуулах ажлыг жил бүр зохион байгуулна.

3.1.2 Мал эмнэлгийн тогтолцооны шинэчлэлийг төгөлдөржүүлж, малын эмч, зоо техникчдийг бэлтгэж суманд ажиллуулна

3.2 Бэлчээрийн менежментийг сайжруулна.

3.2.1 Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлж бэлчээрт гүн өрмийн худаг жилд 4 - өөс доошгүй, энгийн уурхайн худаг сэргээн засварлах буюу шинээр гаргана.

3.2.2 Бэлчээрийн хөнөөлт үлийн цагаан оготнотой байгальд халгүй энгийн механик арга болон микробиологийн аргыг хослуулан тэмцэж бэлчээрийг хамгаална.

3.3 Хүнсний болон газар тариаланг дэмжинэ

3.3.1 Хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлэх замаар хүнсний нарийн ногоо, төмс, хүнсний ногоо тариалах хувь хүн, аж ахуйн нэгжийг дэмжинэ.

4.1 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжинэ

4.1.1 Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл хөгжүүлнэ.

4.1.2 Сумын онцлогт нийцсэн жижиг дунд үйлдвэр байгуулна.

4.2 Аялал жуулчлал бий болгоно.

4.2.1 Жуулчдад үзүүлэх уламжлалт зан заншил, нутгийн онцлогтой бүтээгдэхүүн үйлчилгээ / Айрагны баяр, тэмээний баяр, Ардын урлагийн наадам г.м /- г сурталчилах.

4.2.2 Орон нутгийн онцлогийг илтгэсэн бэлэг дурсгал, гар урлалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин орлогыг нь нэмэгдүүлэх.

4.3 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл

4.3.1.Түншлэлийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

4.3.2 “Дундговь түншлэл” арга хэмжээнд жил бүр оролцоно

4.4 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

4.4.1 Сумын хэмжээнд нийтийн хоол, зочид буудал болон бусад үйлчилгээний чиглэлээр орчин үеийн стандартад нийцсэн үйлчилгээний төв байгуулах санал санаачлагыг бүрэн дэмжинэ.

5.1 Суманд хийгдэх хөрөнгө оруулалт

5.1.1 ЗДТГ-ын шинэ барилгыг эхлүүлэх

5.1.2 ХАА-н аж үйлдвэрийн парк байгуулах